

2. UrvacSORA osztáskor.

Egybegyültünk mi keresztény atyafiak a szent asztal köré, hogy Krisztus urunk vendégségében részt vegyünk. Mélyen érezve, hogy az emberek, közös testvéreink, irányában oly gyakran szűk-koblük vagyunk, ki akarjuk itt mintegy szélesíteni szívünket a szent emlékezések melengető sugarainál, élénkebben akarjuk itt lelkünk elé idézni ama fenséges életképet, a melynek legfőbb jellemvonása a szeretet vala, a legönzettelenebb szeretet, melyről őnmaga mondá: Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátjáért. Ez az én parancsolatom, hogy szeressétek egymást, mint én szeretlek titeket. ¹⁾ A kegyeletes visszaemlékezés fényében ott látjuk őt, a szeretet áldozó főpapját, egy szűk hajlék asztala körül, legmeghittebb barátai, tanítványai kisdud körében, a mint a páskát nemzete szokásához hiven ünnepli, s ennek végeztével, mint a bizonyos halál veszélyével szembe menendő, a teste megtöretését s vére kiontatását ábrázoló kenyér és bornak kiosztása által a szeretet szent vacsoráját megalapítja. A barátaival utolsó összejövetelét tartó hű barát jegyeket kíván átadni nekik a válás pillanatában — az ő szeretetének, a magát odaadó, feláldozó szeretetnek emlékéért kívánja a jegyek által megörökíteni a gyülekezetben, az egész emberiséget egykor magába ölelendő lelki országban. S mily nagy jelentőségű kedves képeket, — az élet és öröm jelképeit választá e czélból édes Idvezitőnk! és méltán: mert élet és öröm, a legnemesb értelem-ben az, a mi szent vallásából árad ki az emberiségre, s önnön magasztos személyisége, e példányszerű jellemkép, a forrás, melynek mélyéből buzog ki az erkölcsi és szellemi javak fogyhatlan teljessége.

Az Ur Jézus nem maradhatta e földön látható fejedelmünknek a mennyei Atya bölcs tanácsa szerint. Azonban célja volt neki a hiveivel való szoros egyességet fentartani — barátja, táplálója kívánt maradni országa tagjainak, élet és öröm osztogatója, mint a szőlőtő a szőlőveszszőre nézve, mely nem teremhet gyümölcsöt magától, hanem ha a szőlőtőkében marad. ²⁾

De nem csak szent tudománya és parancsolatai által akar ő

1) Ján. 15. — 2) Ján. 15; 4.

velünk szoros összeköttetésben maradni, hanem főképp a szeretet által. Nem elég ötöt csupán ismernünk, az ő élettörténetei s munkái felől valamit tudnunk; de birnunk is kell őt mint szívünk legbensőbb sajátját, s mint leghivebb élő barátunk, legbölcsebb útmutatónk személyes társaságának üdvös voltában részesülnünk. A legszorosb egyesülési viszonyoknak kell alakulnia közte mint a testnek, az anyaszentegyháznak, szellemi feje és annak tagjai között, úgy hogy őt tartsuk közbenjárónknak, ki által van legbiztosb menetelünk az Atyához, — minden szívvágyaink, szellemi szükségaink kielégítését ő nála mint az életnek kenyerénél keressük; mint lelki ország napja, az ő szemei előtt járunk és élünk mindenkor, s vele egyek legyünk gondolatban és akaratban, az ő szellemi karjain vezetettve rendeltetésünk célja felé, mely a jobbulásunkkal mindinkább összhangzó boldogság.

Kedves ai! így vezet minket a mi lelki fejedelmünkkel, Jézussal, való bensőbb egyesülésre e szent vendégség, a melyben mostan is részesülendők vagyunk, és minél mélyebb s töredelme- sebb magunkbaszállással s az erkölcsi újjászületés minél szilárdabb elhatározásával járulunk a szeretet asztalához, annál érezhetőbbé leend lelkünknek a mi lelki fejünkkel való érintkezés megáldó be- folyása is.

Szent remegéssel s méltatlan voltunk mély érzelmével köze- ledjünk azért a Krisztus szent asztalához, meggondolva egyszer- smind, hogy a szívek és vesék vizsgálójának színe elébe járultunk, mint amaz eltévedt tanítvány, Péter, a Genezáreth tavánál, a ki- nek lekiismeretébe a feltámadt mesternek e háromszor ismételt kérdése hangzék: Simon, Jónának fia, szeretsz-e engemet? s a sulyos elestét érző tanítvány a kérdés fulánk- jától illetve szomoruan felelé: Uram, te tudsz mindeneke- ti; te tudod, hogy szeretlek tégedet. Valjuk meg mi is egész megalázódással: Uram, te tudsz mindeneke- ti! tudod, mily sokszor tagadtuk meg az igazságot a helyett, hogy arról bi- zonyosságot tettünk volna; hogy nem gyakoroltuk elég buzgón a szeretet szolgálatát emberfeleink irányában, s oly gyakran lettünk rabjaivá a testi kívánságoknak s szenvedélyinknek. S bár meny- nyire kell is pironkodnunk e gondolatra, de felbátoríthat ismét, ha szívünk mélyéből hozzá tehetjük ama vallomásunkhoz: t e t u d o d, h o g y s z e r e t ű n k t é g e d e t. A szeretetnek gyenge szikrája is lánggra gyulhat még, s visszaadhat minket az erénynek; mert

igaz, a mi irva van: a szeretet elfödi a vétkek sokaságát, s a ki igen szeret, annak sok vétke bocsáttatik meg.

E bocsánat édes reményében jöjjetek ai! folyamodjunk együtt a kegyelem és irgalom Istenéhez, s imádkozván, mondjuk ezeket:

Lelkünk legmélyebb alázatával borulunk le a te szentséges szined előtt, szeretet és igazság örök kutfeje! Szereteted adta nekünk a lételt, s áldott meg testi és lelki erők gazdag kincseivel bennünket; áldásaid harmatja nem szünt meg reánk szállani még akkor is, midőn mi gyarló és bűnös gyermekeid elhajlottunk tőled, szivünk és lelkünk minden erejével ragaszkodva a világ tündér hívságaihoz, a melyek isteni képedet meghomályosítják lelkünkben, s minduntalan futva s fáradva csak azért, a mit te, legtisztább szentség! nekünk megtiltál, mint méltatlant hozzánk, nemesebb erők és remények sorsosaihoz, s mint annyi gonosznak, átok és kárhozatnak kutfejét.

Atyai szereteted legfénylőbb bizonyossága szent fiad világra küldetése, ki által bölcseséged mennyei fénye áttöre az emberi tévelygések vastag homályán, hogy megismerve az igazságot, az szabaddá tenné lelkünket, s a tisztábban ismert igaznak és jónak állhatatos követése által visszahoznók e földre a bűnök miatt elvesztett paradicsomot.

Mindeneket tudó s bünt bűntetlenül nem hagyó igaz Isten! keserűen érezzük, mily kevésbé valósultak még bennünk a te isteni szent czélzataid; mélyen érezzük hálánk szegénységét a te jótéteményed roppant gazdagsága mellett; érezzük lelkünkben a tökéletességnek, szivünkben a boldogságnak hiányát: mert akarodnak betöltését életünk állandó törvényévé nem tettük; a váltság nagy-szerű ténye megtörtént, s fájdalom, mi még nem érezzük — saját vétkeink miatt nem érezhetjük — a megváltás idvezítő örömét.

Hozzád térünk hát, erő és hatalom Istenéhez, irgalom és bűnbocsátó kegyelem Atyjához! halld meg szivbeli fájdalmunk töredelmes kiáltását, s szenteld meg bűnbánatunkat. Mennyei erőd gyámolitása legyen mellettünk a test és világnak sokféle kisértetei között, hogy a hitnek ama jó harcát megharcózlhassuk. Keserű nekünk a visszatekintés eddigi életpályánkra, a melyen annyi szép szándék, kegyes elhatározás hever szétszórva mint megannyi korán elszáradt virág; midőn ez érzet keservében új hűséget, új engedelmessé-

get fogadunk neked, segélj oh Atyánk, hogy a jó csirákat tenéked tetsző virágokká s gyümölcsökké is érlelhessük. Add, hogy midőn e szent asztalról a magát feláldozó szeretet emlékjegyzeit vesszük magunkhoz, vegyük magunkba a szeretet szent lelkét is, mely ihlessen mindig a nemes és közhasznu eszmék valósítására, s ez eszmék legtisztább forrása, Jézusunk, iránti forró ragaszkodásra, a ki lett nekünk Istentől bölcsesség, igazság, szentség és váltság. Az ő nevében kérünk, hallgass meg minket. Ámen.

Úrvacsora-Vétel közben.

1. Áldott Isten! a hitben erősebbekre biztad te a vallás drága kincseit; — és mi oly gyarlók, jó bölcsességben szűkölködők vagyunk. Erősítsd azért lelkünket a hitnek mennyei kenyerével, ihless a szeretetnek lelkesítő borával, ama hő szeretetnek, mely áldozni mindig kész legyen, hol a kötelesség, a vallás áldozatra szólít fel, áldozni erőt és időt, világi érdeket s testi kényelmet. Add nekünk, Uram, a buzgó imádkozás és vigyázat lelkét, hogy a ránk bízott kincsek őrzésében soha el ne lankadjunk, s ne kellessék hallanunk e lelkünk mélyébe nyilalló szemrehányását az Urnak, melyet álmótól elnyomott tanítványihoz tett vala: Avagy nem vigyázhatóok velem egy óráig. Ámen.

2. Drága kenettel járult vala ama kegyes asszony édes meszteréhez, megkené azzal lábait, s megtörlé hajfürteivel, a ház pedig egészen megtelék a kenet jó illatával. Atyánk! mi, késő korbeltanítványok, nem járulhatunk ily kegyeletes módon idvezítő Urunk személyéhez: segélj minket! hogy buzgó szerelmünk az anyaszentegyház iránt, mely Urunk teste, legyen a mi ajándékunk, mit drága kenetül teszünk le lábaihoz; add, hogy vallásos érzületünk szent kenetének illatja töltse be e szent házat, hassa át házi és társadalmi életünket is. Ámen.

Utó-könyörgés.

Nem a szolgálai érzés leverő félelmével, hanem a fiui szabadság öröm-remegésével tekintünk feléd mostan, oh mi idvességünk Istene! A földiesség ónsúlyától szabadult lélek magasztos önérzetével kiáltjuk: Vajha téged e karokkal megragadhatnánk, mint Jákob, e veled — még eléggé nem ismert Istenével — a hajnal gyenge pírulásáig küzdő gyermekek: el nem bocsátanánk tégedet, mig meg

nem áldasz bennünket — a bűnbocsánat és lélekbéke örök birtokával meg nem áldasz.

Boldogok mi, az új frigynek világosságában járható néped! nem szükség kérdenünk többé: mi legyen a te neved? Atyánknak jelentetted ki magadat, ama te szerelmesed által, az igazság, szeretet és szentség evangéliomát, s bűnbocsátó kegyelmed vigasztalását hirdettetvén az egész világnak. —

Atyánk, Istenünk! ki magadhoz váltottál minket szent fiad feláldozó szeretete által, mint egész népedet, segélj szent lelked erejével, hogy immár fejenként magunk is hű tényezői lehessünk megváltásunk munkájának s üdvének. E végre, miként megigérted volt látnokod által, hogy az utolsó időkben kitöltesz a te lelkedből minden testre, és prófétálni fognak a mi fiaink és leányaink: oh tölts ki minden népekre a tisztább tudás és nemesebb erkölcs szent lelkéből. Utolsó időkben élünk, a testi és lelki szükségek idejében; sok szükségünk van testi jókban, de szükségünk van főleg a lélek javaiban: add, hogy erősíthessük magunkat mindenekfelett erkölcsi erők birtokával, hogy hiven kitűrhessük a nehéz idők nyomását, csendesén várva az Úrnak szabadítását, midőn hangzani fog a próféta kiáltása: Térjetez a ti erősségtekhez reménységnek foglya! Zak. 9, 12.

Avagy csak egy áldásod vagy-e neked édes Atyánk! oh áldj meg minket egyen-egyen ez ünnep valódi örömeivel: a hirdetett íge, a szent cselekvények lelki gyümölcseivel, hadd nevededjék értelmünk világossága az ígék hallása után; hadd erősödjék valóságos érzelmünk heve, enyhüljön lelkiesmeretünk törődése a bűnbocsánat égi reményét tápláló emlékjegyek vétele által. — Áldd meg e gyülekezetet s egész anyaszentegyházunkat az isteni félelem és testvériség lelkével, s add, hogy e lélek mindennapi kenyerere az értelem és szív szükségéhez képest áldott sikerrel legyen kiszolgáltatta mindenha. Áldd meg a kegyeseket, a kik oltárod tüze körül áldozni nem szünő szeretettel virasztanak; serkentsd a hitben és szeretetben közönyösöket; vond magadhoz szent lelked delejével a hideg kösziveket is, hogy hagyják oda önzésök bálványait, melyektől nem jöhet nekik segély, erő és vigasz a próbáltatások nehéz óráin. — Áldásod legyen a háznépeken, hogy legyenek valamennyien az egyszerű ép erkölcsöknek élő kis egyházai; áldd meg, oh áldd meg édes hazánkat a sinylődés hosszú éveit után teljes épséggel, egészséggel, viruló szinnel; áldj meg minden

népeket és nemzeteket igaz tudomány, szeretet szent lelkével, hogy létesüljön e földön, a mit hitünkben vallunk, a szentek egyessége, az egymással békeességben élő jó atyafiak boldogító szövetsége, szerető szent fiad országa, kinek nevében esedezünk, hallgass meg minket. Ámen.

Kriza János.

3 Házassági esketéskor.

Vannak ez életben oly pillanatok, melyekben a szivre toltult érzelmeknek szót nem adhatunk, s azt, mit érzünk, csak könnyeinkben mutathatjuk ki. — Az ily pillanatok közé számítom én azon jelenetet, midőn két reményteljes ifju kilépi azelőtti sorsából, melybe többé úgy soha, de soha vissza nem léphet, s egy oly útra indul, melynek terhei, darabos akadályai nőttek, időnként teremnek. — Az ily nehéz pillanatokban, s komoly méltóságú jeleneteknél nem ok nélkül hullanak a rokonérzetnek, s meleg részvétnek forró könnyei, melyekkel néha egy földi menyországot zárlagositunk szereteteink számára, máskor pedig előre sejtett borult sors előpostáit tüntetjük fel. —

Imé ez a komoly és nagy jelentőségű pillanat, — midőn a jövő titkai után fürkésző szivnek érzéseit kibeszélni nem lehet, s a remény és kétség közé szorult érzelmek nehéz könnyecsekben törnek ki — a házassági szövetségkötés komoly pillanata érkezett el reátok nézve is, keresztény barátim, házasulandó társak! Azonban, ne gondoljátok, hogy én talán nektek e sokat rejtő órát megkeseríteni kívánám, csak amnyit akarék előre mondani, hogy ti most egy válságos ponton álltok, mely valamint örökös napfényt deríthet felettetek, úgy örökös éjt is boríthat reátok; egy oly ponton, melyen legédesebb reményeinkkel, kiszemelt intézeteinkkel, s megfontolt terveinkkel is úgy járunk néha, mint hajdan Mózes az izrael szabadtási s vezetési vállalatával, ki az utazásnak nyugtalanságait kiállotta, türt boszantást, méltatlan keservet az ígért kanaanán ohajtott élveiért, s remélt boldogságáért, azonban a hosszas küzdelmek után is oda el nem juthatott; ti most egy rejtélyes, tán bűbajos épületbe léptek bé; nyílt ajtók várnak rátok; de a mint küszöbét átléptek, azonnal elzáródnak nyomotokon az ajtók, s ez által eddigi világotoktól egészen elzárva, csak magatokra maradtok; rokonaitok, barátaitok, ismerőseitek, kik most az örömjajban élénk részvéttel fognak körül, egyenként elmaradoznak; ez élénk